

Gyvename ne tam, kad gyventume?

Gyvename tam, kad svajotume!

Medžiaga diskusijai

Aidas Aldakauskas

Kokybės vertinimo departamento direktorius

Struktūra:

I dalis – grupēse

Pietūs

II dalis – refleksija

Eiga ir vaidmenys:

Moderatorius skatina, vysto diskusiją, žadina dalyvius ir jų smalsumą

Grupė susitaria, kuriais aktualiais klausimais ar tema diskutuos, gali konsultuotis su **ekspertais**

Apibendrinantysis:

- fiksuoja esmines mintis;
- priskiria diskutuojamą klausimą temai;
- fiksuoja tikėtiną galimo sprendimo įgyvendinimo tempą;
- perduoda informaciją „centriukui“.

Siūlomos temos:

Jungtinė mokykla, modulinės klasės

Pasitikėjimas savivalda, savarankiškumas

Lankstesnis mokinių skaičiaus klasėse nustatymas

Ugdymo lėšos mokyklai, savitvarka

Kokybės reikalavimai, atskaitomybė ir atsakomybė

Diskutuotina (sąrašas nebaigtinis):

- ☒ Vienos (jungtinės) mokyklos idėja kaip alternatyva?
- ☒ Kaip paskatinti mokyklų apjungimą (iki 8 klasės)?
- ☒ Kaip paskatinti apjungimą gimnazijų (mažų prie didelių)?
- ☒ Panaikinti pagrindinės mokyklos tipą?
- ☒ Parengti jungtinės mokyklos aprašą?
- ☒ Ne 60, o 200 mokinių riba mažiausiam juridiniam vienetui?
- ☒ Nustatyti „mažiausią mokinių skaičių“ ketveriems gimnazijos metams (I – IV klasė)?
- ☒ Jungtinėms mokykloms nustatyti didesnę finansavimą valdymui ir švietimo pagalbai?
- ☒ Jungtinei mokyklai leisti rinktis finansavimo ir klasių sudarymo alternatyvą?
- ☒ Savivaldybei leisti rinktis finansavimo ir klasių dydžių reguliavimo alternatyvą?
- ☒ Finansavimo perskirstymą de facto daryti bent du kartus per metus?
- ☒ Ugdymo krepšelio mokyklai modelis?
- ☒ Laisvės sprendimui priimti įtaka ugdymo modeliams?
- ☒ Siūlymai dėl šiuo metu nustatytų kiekybinių/kokybinių kriterijų?
- ☒ Kriterijų sąrašo/reikšmių papildymas kokybės lygiais?
- ☒ Kiti kokybiniai rodikliai, į kuriuos galima orientuotis?
- ☒ Bendri mokyklų tinklo pertvarkos planai (savivaldybė ir ŠMSM)?
- ☒ Bendri mokyklų tinklo pertvarkos planai (regionų lygmeniu)?

Paskirstymas į grupes:

Dažniausiai savivaldybėmis pagal regionus:

III a. (301) Vilniaus/Jaroslav/ Sandra

II a. (201) Kauno/ Alvydas/ Stanislava

II a. (202) Klaipėdos/ Audrius/ Daiva

III a. (309) Alytaus – Marijampolės/ Giedrė/ Virginijus

III a. (310) Šiaulių – Panevėžio/ Aurimas/ Kristina

Sąrašai pridedami

Stambinimas ir „Jungtinės mokyklos“ modelis

Kryptis	Artima perspektyva	Vėlesni sprendimai (strateginė vizija)
Bendra stambinimo		Jei norima kokybės ir efektyvaus išlaikymo santykio , būtinas mokyklų stambinimas (reikia drąsių sprendimų).
Minimalus mokinių skaičius	Nustatyti minimalų mokinių skaičių juridiniam vienetui – siūloma 200 mokinių riba (dėl specialistų pritraukimo).	
Pradinis ugdymas	Pradinis ugdymas turi būti arčiau namų (60 vaikų mokykla regione gali išlikti). Gal svarstyti 6 metų pradinį ugdymą .	
Klasių dydžio lankstumas	Leisti mokyklos skyriuose sudaryti po vieną 5–10 klasę be minimalios 8 mokinių ribos (lankstesnis mokinių skaičiaus nustatymas).	Taisyklės negali būti vienodos regionui ir žiedinėms savivaldybėms.
Jungtinės mokyklos modelis	Modelis leidžia ilgiau išlaikyti mažas mokyklas ir užtikrina manevringumą lėšomis (pliusas), bet kelia didžiulius iššūkius vadovui, dėl didelių atstumų ir bendruomenių pasipriešinimo (minusai).	
Pagrindinės mokyklos tipas		Klausimas dėl Pagrindinės mokyklos tipo panaikinimo atidedamas – kol atstumai dideli, tai nebūtinai blogai.

Finansavimo modeliai ir savivaldos savarankiškumas

Kryptis	Artima perspektyva	Vėlesni sprendimai (strateginė vizija)
Finansavimo perdavimas	Svarstyti krepšelio savivaldybei modelį – mažesnėms savivaldybėms galbūt aktualu.	Vis dėlto, toks finansavimas per Tarybą yra per daug sudėtingas ir dabar neįmanomas; geriau centralizuotas finansavimas .
Lėšų paskirstymas	Lėšas švietimo pagalbai iš valstybės biudžeto skirti savivaldybės dalyje , o ne tiesiogiai mokykloms (dėl lankstumo).	
Krepšelis mokyklai	Geriausias variantas skirti lėšas mokyklai tiesiogiai aplenkiant savivaldybes, su neribota vadovo atsakomybe manevruoti lėšomis.	Krepšelis nėra pažangos garantija ; svarbu orientuotis į kokybę ir sisteminius sprendimus, o ne vadovų asmenybes.
Valdymas	Finansavimas ir pakankamas savarankiškumas leistų priimti sprendimus, bet viskas labai priklauso nuo mero ir politikų valios.	

Ugdymo kokybė ir reglamentavimo lankstumas

Kryptis	Artima perspektyva	Vėlesni sprendimai (strateginė vizija)
Švietimo tikslo nustatymas	Būtina valstybiniu požiūriu apsispręsti , ar siekiama aukštos kokybės (atrankinės mokyklos) ar įtraukties ir socialinio teisingumo (visų ugdymas).	
Kokybės vertinimas	Vertinti ne tik pasiekimų rezultatus, bet ir mokinių emocinę būklę, pilietiškumą bei kitus „minkštus“ dalykus. Atsisakyti išorės vertinimo.	Turi būti sukurti tokie kokybiniai rodikliai, kurie laiktų realybėje ir atsižvelgtų į skirtingas regionų ir mokyklų tipų situacijas.
Pedagogų statusas	Ginti mokytojus valstybiškai kaip profesionalus. Mažinti mokytojų funkcijas , akcentuojant tik ugdymą.	
Mokytojų trūkumo sprendimas	Sprendimas per didesnes stipendijas ir atlyginimus trūkstamų dalykų mokytojams.	
Vadyba ir politika	Būtinai švietimo depolitizavimas savivaldoje (mokyklų vadovai neturi būti priklausomi nuo mero). Stiprinti mokyklų vadybą teikiant pagalbą silpnoms mokykloms (gerųjų praktikų sklaida).	Reikalingi ilgalaikiai susitarimai tarp politikų dėl švietimo vizijos.
Egzaminai ir rodikliai	Egzaminų sistema prasilenkia su gera jausena ir skatina manipuliacijas. ŠVIS duomenys yra nepakankamai patikimi.	
Bendruomenės įtaka	Savivaldos, bendruomenės įtaka turi būti labai didelė sprendžiant dėl ugdymo kokybės, nepaisant formalių kriterijų.	

Efektyvus švietimo **valdymas** ir **socialinis teisingumas**: švietimo tinklo kūrimo perspektyva geopolitinių ir demografinių iššūkių kontekste.

Medžiaga diskusijai

Aidas Aldakauskas

Kokybės vertinimo departamento direktorius